Könyvajánló

Alkotmányos elvek és esetek. Kézikönyv. *Bp. Constitutional and Legislative Policy Institute (Alkotmányos és Jogalkotási Irányvonalak Intézete). 1995., 710 oldal, 2150 forint.*

Az Alkotmányos és Jogalkotási Irányvonalak Intézete (COLPI) 1994 őszén kezdte meg annak a kétlépcsős programnak a kiépítését, amely az alkotmánybírósági gyakorlat megismertetését tűzte ki célul. Jelen kézikönyv kiadása a program első fázisának befejezését jelzi. A második szakaszban a kézikönyvben felvetett problémák megvitatását a COLPI tanácskozások szervezésével kívánja megoldani.

A könyv – a készítők szándéka szerint - könnyen kezelhető forrásmunkaként szolgál majd az alkotmánybírósági gyakorlat kérdéseiben a jogászszakma képviselői, de különösen a bírák, ügyészek, minisztériumi tisztviselők és az egyetemi hallgatók számára. A kötet, amely az Alkotmánybíróság leglényegesebb határozatainak rendszerezett, tematikus ismertetését tartalmazza, négy fő részből áll. A bevezető rész Halmai Gábor és Paczolay Péter tanulmányát tartalmazza az Alkotmánybíróságról. Ezután esetösszefoglalók következnek az Alkotmánybíróság döntéseiről a jogterületek szerint bontásban. Ezt követően szemelvényeket olvashatunk az alkotmánybírósági döntésekről. A könyv utolsó - Függelék című – része elsőként a befejezett alkotmánybírósági ügyek ügykategóriáit és ügystatisztikáit közli, majd a Magyar Köztársaság Alkotmányát és az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény szövegét tartalmazza.

Babbie, Earl: A társadalomtudományi kutatás gyakorlata. *Budapest, Balassi Kiadó, 1995., 704 oldal, 1200 forint.*

Earl Babbie egyetemi tankönyve nemcsak az Egyesült Államokban, de világszerte az egyik legismertebb, legkeresettebb bevezetés a szociológiai kutatás módszertanába.

Felépítését tekintve a könyv egy általános, tudományelméleti bevezető után sorra veszi a szociológiai kutatás összes részterületét, sőt, kitekint a szociológiai kutatások politikai és etikai vonzataira is.

A társadalomtudományi kutatás gyakorlata, noha egyetemi tankönyv, egyúttal kézikönyv is, amelyben mind a részletes tartalomjegyzék, mind a gazdag tárgyszójegyzék alapján kitűnően lehet keresni és visszakeresni. A könyv praktikus tanácsok sorát adja a legkülönfélébb kutatásszervezési, kutatástervezési és módszertani kérdésekben, kitér a könyvtárhasználat, a számítógépes adatkezelés, a kutatások írásba foglalása stb. kérdéseire is.

Bayer József: Vezetési modellek – vezetési stílusok. Hatékonyságjavulás a vezetési színvonal emelésével. *Budapest, Vinton Kiadó, 1995., 151 oldal, 1980 forint.*

Bayer József könyve a vezetéstudomány legújabb nézeteinek rövid és tömör áttekintését adja.

A könyv első fejezete a vezetéselmélet alapjait tisztázza. A következő fejezet a vezetési stílusokat ismerteti: az ún. egydimenziós és többdimenziós vezetési stílust, illetve ezek hatását a hatékonyságra. A ve-

zetési technikákról szóló fejezetben a vezetői utasításokról, a tevékenységi diagramokról, a munkaköri leírásokról és a különböző csoportszervezési formákról, technikákról olvashatunk. A könyv negyedik, a vezetési modellekkel foglalkozó fejezete a legismertebb amerikai menedzsmentmodelleket illetve – még részletesebben – az ún. harzburgi vezetési modellt ismerteti. Ez utóbbi – a szerző szerint – különösen jól alkalmazható jelenlegi gazdasági körülményeink között, és felhasználásának feltételei is viszonylag könnyen megteremthetők. A következő fejezet a humán kapcsolatok és a vezetés kérdéseit tárgyalja. A hatodik fejezet, amely a *Változó világ –fejlődő vezetés* címet viseli, többek között az információáramlással, a kommunikációs struktúra fejlesztésével és a konfliktusok kezelésével foglalkozik. Az utolsó fejezet a vállalati vezetés sajátos vonásait tárgyalja. A kötetet irodalomjegyzék, illetve név- és tárgymutató zárja.

Kézdi Balázs: A negatív kód (Kultúra és öngyilkosság) *Pécs, Pannónia könyvek, 1995., 155 oldal, 450 forint*

Kézdi Balázs, aki jelenleg a pécsi Janus Pannonius Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kara Pszichológiai Tanszékének vezetője, az öngyilkosság problémakörének nemzetközileg ismert kutatója.

Mi a magyarázata a kiugróan magas hazai öngyilkossági mutatóknak? Milyen szerepet játszanak ebben az individuális folyamatok? Az országok közti különbségek és „előkelő" helyezésünk az országok világrangsorában mennyiben vezethető vissza társadalmi okokra? Milyen összefüggések fedezhetők fel a magyar nyelv és kultúra, valamint a hazai öngyilkosság-jelenség között? Ezekre a kérdésekre próbál választ adni ez a hazai önsorsrontó magatartásmódok komplex elemzését elősegítő munka.

A könyv első részében – amely tanulmányokat tartalmaz – olvashatjuk többek között a Széchenyi István és a magyar szuicidalitás című írást. A kötet második része a pécsi SOS-ÉLET telefonszolgálat forgalmi adatait elemzi. A fontosabb magyar nyelvű szakirodalom jegyzéke és statisztikai táblázatok zárják a könyvet.

Magyar alkotmánytörténet (Szerk.: Mezey Barna) *Budapest, Oziris Kiadó, 1995., 406 oldal (Oziris tankönyvek sorozat), 1480 forint*

Az öttagú munkaközösség készítette kötet az állam- és jogtudományi karokon tanuló egyetemi hallgatók tankönyve, s mint ilyen, az alkotmánytörténet-kutatás eddigi eredményeinek összegzése. A korábbi kiadású alkotmány- és jogtörténeti tankönyvek hagyományos szerkezetével szemben itt másodlagossá vált a kronologikus elrendezés, helyette a magyar állam történeti modelljeinek vizsgálata vált a fő szervező elvvé. Ezt a felfogást kívánja szolgálni az állammodellek általános elemzésének és az államfejlődés legáltalánosabb tendenciáinak kiemelt ismertetése, illetve az állami szervek működési és szerkezeti sajátosságainak különválasztott kezelése.

A hat részre tagozódó kötet az államalapítás előtti politikai szerveződési formák után a feudális, majd a polgári állammodellt tárgyalja, végül a 20. századi diktatórikus berendezkedési formákkal foglalkozik. Valamennyi részt fejezetekre bontott irodalomjegyzék zárja. Részletes név- és tárgymutató, valamint jogszabálymutató készült a kötethez, amely nem csupán a jo-

gi tanulmányokat folytatók tankönyve, hanem kiváló, kézikönyv értékű összefoglalás is.

1000 éves a magyar iskola (Szerk.: Balogh László) *Budapest, Korona Kiadó, 1996., 181 oldal, 900 forint*

Idén nemcsak a honfoglalás millecentenáriumát ünnepeljük, hanem az első magyar iskola alapításának ezredik évfordulóját is. Géza fejedelem 996-ban, a pannóniai Szent Márton hegyen, azaz a mai Pannonhalmán telepítette le az itáliai bencés szerzeteseket, akik kolostorukban iskolát nyitottak. Ettől az évtől számítódik a magyar oktatás története. A színes kiállítású, kronológiával kombinált iskolatörténeti enciklopédia a kezdőponttól 1990-ig ad áttekintést a hazai oktatásügyről.

Iskoláink története a 18. század derekáig lényegében az egyháztörténet része, hiszen a felvilágosodás koráig szinte kivétel nélkül a felekezetek kezelésében működtek az oktatási intézmények. Magyarországon a Ratio educationis teremtette meg a felvilágosult abszolutizmus sajátos tanügyi reformját, megvetve a „poroszos" oktatási szisztéma alapjait. A korszerű magyar közoktatás Eötvös József kultúrminiszterségétől, illetve a népiskolai törvénytől számítható. Az azóta eltelt 150 év pedig az oktatásügy hullámzó fejlődését mutatja.

A kötet enciklopédikus szócikkei részint fogalmakat magyaráznak, részint intézményeket mutatnak be, számos szócikk foglalkozik a magyar kultúra nagyjaival.

A kötet utolsó harmada azokat a kiállításokat mutatja be, amelyek a magyar oktatástörténetet reprezentálják, illetőleg kedvcsináló képeket villant föl az ország kisebb pedagógiatörténeti múzeumairól és gyűjteményeiről.

(Válogatás az IM Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnokság Szakkönyvtára szerzeményeiből.)